

Felvidéki Híradó.

POLITIKAI HETILAP.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 "
Negyed évre	2 "
Egyes szám ára 20 fillér	

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre,
a hirdetési és előfizetési pénzek a kiadóhatalra czímezve
Turóc-Szent-Mártonba küldendők.

— Hirdetések legújanyosabban, árszabály szerint. —
Lapunk számára hirdetéseket — eredeti árakban — minden
bel- és külföldi hirdetés irada elfogad.
Nyílttér soronként 40 fillér.

A felvidéki házi ipar érdekében.

(A F. M. K. E. felhívása.)

A falusi nép ipari tevékenysége mindig hűséges fokmérője a községek jólétének. A hol a lakosság valamelyes házi ipart folytat, mely a földmunka szünetelésének idején, késő ősszel és a téli hónapokban, nemcsak a férfiaknak, de a családtagoknak is jó mellékkeresetet biztosít, ott a nép, ha nem is bőségben, de aránylag olyan kedvező anyagi viszonyok között él, hogy az egyre súlyosabb közterhek dacára sem jut eszébe, hogy megélhetését, boldogulását ezen a hazán kívül keresse.

Egy ezredév a klasszikus tanúsága annak, hogy az a nép, a melynek kedve is, alkalma is van a munkára, kozmopolitikus eszméknek sohasem volt a termő talaja. Ott, ahol a multban kenyeret adott s a jövőre nézve is kenyeret biztosít a munka; ott, ahol a tavaszi és nyári földművelésen kívül a házi ipar állandó keresetet biztosít a munkásnak és családjának a téli hónapokban is; ott, ahol a falu népe, habár nyomorúságosan, de megkeresheti a mindennapi kenyeret, — ott hiába hallatja szíren-hangjait a nemzetköziség, az a szegény magyar, tót, román, szerb, kisoros vagy horvát földműves nem hallgatja meg s hűen kitart szülőhazája mellett, ahol, a költő szerint, élni és halni kell.

A házi ipar tehát valóságos áldása a földművelő népeknek. Nemcsak azért, mert akkor is állandó foglalkozást ad neki, mikor egyébként a földmunka szünetel, de azért is, mert alapját képezi a különböző szakipar, de sőt sok helyütt a gyári ipar fokozatos kifejlesztésének és így közvetve az ország nemzetgazdasági megerősítésének is. Hogy néhány példára hivatkozzunk és csak a Felvidékről beszéljünk, nemcsak itthon, de immár a külföldön is elismert híruk van a zólyomlőpesei és nagylévardi késeknak, a gácsi fazekaknak, a zelenéi és poltári agyagáruknak, az óturai és lubinai fa és esztergályos munkáknak, a fenyes-chovejicai gyermekjátékoknak, a nemes-kottesői drót-készítményeknek, a göllniczányai vas-munkának, a miavai szítaszövetnek, a privigyei

és németprónai szőr- és pokróczáruknak, a szeptességi vászonnak stb.

És egész sorozatát tudnók felsorolni még a felvidéki házi iparnak, a melyet úgy a belföldön, mint a szomszédos államok piaczaiban, bármely mennyiségben, jó áron lehetne értékesítenünk.

Hová fejlődött volna ma már ez a magyar házi ipar, ha azok a tényezők, akik vagyoni és értelmi viszonyaiknál fogva, a nép nevelésére hivatvák, a lelkészek, tanítók, a birtokosság és a közhatalom képviselői, az elmúlt időkben állandóan és fáradhatatlanul közremunkáltak volna, hogy amit csak magyar kéz alkotni képes, az a világversenyt nagy forgatagában mind piacra kerüljön!

Egyesületünknek azonban nem az a célja ezuttal, hogy a multak mulasztásait fejtegesse. Ellenkezőleg. A jelen viszonyait s a jövő feladatait kívánja szóvá tenni, a mikor felhívásával a F. M. K. E. választmányaihoz és a felvidéki vármegyék törvényhatósági bizottságaihoz fordul, hogy az u. n. felvidéki kérdés egyik alapos gyógyszerére hazafias figyelmét felhívja.

Nem habozunk kijelenteni, hogy a nemzeti kérdés a Felvidéken főleg a megélhetés kérdése. A történelem bizonyítja, hogy a nép többsége politikai tekintetben mindig az uralkodó magyarsággal tartott. Akik valamikor szemben állottak a politikai magyar nemzettel, azok elenyésző kisebbsége voltak a töbtságnak. Az a rész, a melyet a nagyszláv tőke, nagyszláv eszmékkel, nagyszláv reményekkel szaturált. Ez a pánszlávizmus azonban ma idejét multá. Kiábrándultak belőle a vezetők s a tót nép egyaránt. Manapság a jelszó: a cseh-tót egység eszméje. Az igazság ellen vétenénk, ha be nem ismernők, hogy ez a program ma az egész Felvidéken erősen toborozza híveit. De mi ennek az új pánszláv programnak az alapja? Egy ütdatos, ezéltatos gazdasági akció, mely cseh pénzzel, cseh nemzetiségi alapon, az ipar és gazdasági vállalkozás eszközeivel akarja magát belopni a hazafias érzéseiben megtevesztett töbtság rokonszenvébe. Agitátoraik sűrűn, némely helyütt állandóan

ott járnak a nép között, tanulmányozva házi iparukat, gazdasági ismereteiket és munkaképességüket. És amig a magyar ipar és kereskedelmi tényező alig-alig törődnek a tót nép sorsával, a cseh tőke, magyarországi kirendeltségeinek utmutatása alapján, Turóc, Trencsén, Zólyom és Árva megyékben egyremásra alapítja azokat az ipari vállalatokat, a melyeknek politikai és magyarellenben tendenciájából immár valamiféle titkot sem csinálnak. Aki ismeri a turóczzsentsmártoni tót pénzintézeteknek és főlkjainak éles nemzetiségi irányzatát, a zólyomi Ludova-Banka és a turóczzsentsmártoni cellulose-gyár törekvéseit, valamint egyes tót vidékeken alakult hitel- és fogyasztási szövetkezetek céljait és eszközeit, az aligha fog többé kételkedni azon, hogy ezek az intézmények mind egy végeredményben veszedelmes cseh-tót nemzetiségi mozgalomnak az eszközei, a melyeknek célja a magyar állam-egység lelkiismeretlen megbontása és a cseh-tót összetartozás és érdekek propagálása.

Nincs a Felvidéken az a község, ahol ennek a nemzetellenes eszmének ott ne volna az apostola. Nyíltan vagy titokban, de ott van mindenütt. Ott, ahol a nemzetiségi igaztás termékeny talajra talált, nyíltan hirdeti, ott pedig, ahol van megdolgozandó anyag, de ellenőrző kötelességét éberben teljesíti a politikai hatalom, a szó és a betű hatalmával, saját útján mételeyzi meg a közérzést. Mig a közhatalóságok, a magyar állam tényezői, a magyar állam hivatalos tekintélyével és hivatalos nyelvén csak *szóval* igyekeznek mentesíteni a gondjaikra bízott tót lakosságot az igaztóktól, addig a nemzetiségi eszme apostolai nemcsak szóval és ígéretekkel, de *tettekkel* propagálják a cseh-tót egység igazát. Nem biztatják, de kenyeret, foglalkozást nyújtanak a népeknek, a mely éheznek. Gyárakat emelnek, a melyekben a töbtság százaai biztosíthatják maguknak a mindennapi kenyeret, — pénzintézeteket alapítanak, a melyek az eladósodót töbtságot aránylag olcsó hitellel mentik meg az elpusztulástól, — fogyasztási szövetkezeteket létesítenek, amelyek a megélhetés viszonyait könnyebbé teszik a népek és ami fő, piacot keresnek az országon

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCZAJA.

Veszeloovszky Ferencz.

(Életrajzi töredék.)

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárczaja —

III.

S ime! Alig ment ki az osztályfőnök a tanteremből, midőn betoppant Dr. Dékán tanár és kihirdette, hogy azok, kik a majálisra részt akarnak venni, az ő lakása előtt gyülekezzenek össze, homán az ő felügyelete és felelősége mellett majd vele ki fognak menni a majálisra.

Az egész osztályból csak öten voltak a majálisra. Nagyobb lajunkt nem lett, csak a sok secundával álltak rajunkt bosszút. — Egy másik alkalommal Hódóly előadásába beleszólt a hospitáló igazgatóhelyettes. A tanár azonnal felszökötta az előadást, felkelt és elhagyta a tantermet. A folyosón a tanár és az igazgató között kifejlődött párbeszédből nagyon is kihallatszóttak az: „impertinentia és infamia” szók.

Számos ily paedagogiai botlást tudnék felhozni abból az időből, de azt hiszem, hogy e két eset is eléggé illusztrálja a szomorú állapotokat.

A második nagy hibá az volt, hogy magyar professoraink a volt cseh professorok szakképzettségi és paedagogiai fokát meg nem állították.

Ebből kifolyólag lassankint észre lehetett venni, hogy — legalább a mi osztályunkban — az iskolatársak két párta szakadoztak.

Egyes tanárok készületlensége, nyers modora és a tanulókkal való rossz bánásmódja, melynek egyik pejtásunk — Bulla — áldozatul is esett, a mennyiben egy tanárral összekoeczanva, kizárattot, — fájdalom — azt eredményezte, hogy egyesek először csak a tanár személye ellen, majd a magyar eszme s végre minden ellen, a mi magyar, ellenszennvel, sőt gyűlölettel kezdtek viselkedni; bár azt sem lehet tagadni, hogy ez az eset a veszélyes szláv ideálkál már amugy is megmétélyezett lelki ifjaknak tán csak kerestet alkalom és ürügy volt, hogy a pánszláv táborba átesapjanak.

Az előadások előtti és az azok közötti időközöket csupa gúnyolódás, veszekedés, torzalkodás, szidalmazás tölthette be. A pejtási és kartási jó szellem teljesen megszűnt, kihalt. Vizeelés, kinevetés és káröröm követte a gyöngye, nem sikerült feleleteket.

És ez örödi tőnez vezetője, — ki hinné azt? — nem volt más, mint a mi Veszeloovszkyk!

Az előbbi osztályban legjobb tanulók voltak: Farkas Géza és Mráz Nándor. Ezeknek más intézetekbe való távozásával önkéntlenül is az osztály élén találta magát Veszeloovszky.

A rövid tartalmú alkotmányos acra alatt, amit a pánszláv hadra felöltötte fejét és a midőn a politikai élet terén hullám hullámot elnyomott és a Schmerling-kor-

mány délgette pánszlávizmus hatalmasabban kezdett kóvályogni: Veszeloovszkyt számításból vagy meggyőződésből-e — csak ő a megmondhatója — egyszerre csak hallgatag lett, magába szállt, mint a szentírás Saul, hogy utóbb aztán szláv Pállá átalakulva, merészen és magasan lobogtassa a szláv színű lobogót.

Egyelőre csak a tanárok gyöngéit gúnyolta és ostorozta, mig aztán minden ellen a legnagyobb gyűlölettel kelt ki, a mi magyar. — Nemsokára egy kis kör alakított maga körül gyöngébb tanulóársai közül, kik neki, mint valami primánsnak, mindenben teljes hűséggel secundáltak. Szarvait azonban a fentemlített és nevét „Ü”-vel írő osztályfőnök rakta fel.

Egy nap ugyanis ezen tanár, kinek azelőtt soha egyetlen egy tót szót sem hallottunk szájából, a katedrálra lépe, következő „tót” szavakkal nyitotta meg előadását: „Beköszönt végre ama korszak, mikor a classicusokat vidékünk nyelvére fogjuk fordítani! Veszeloovszky, vegye elő az auctort — Julius Caesari — és próbálja tehát a mai capnót tót nyelvre fordítani!”

Bűszkén s megvetőleg nézett erre Veszeloovszky maga körül és reánk, s mint valami „Jupiter tonans”, harsogta a tót szöveget.

Szemünk, szajunk elállott ezek hallatára, megmeredve bámultunk magunk elé; mintha csak a villám sújtott volna bennünket!

(Vége köv.)

tul annak az ipari foglalkozásnak, melyet az ország határain belül értékesíteni nem tudnak. Egész törekvésük, minden munkájuk oda irányul, hogy bizonyítsák a Felvidék lakosságának, hogy anyagi előnyeit, boldogulását, megélhetését magyar hazájától nem, de — a külföldtől várhatja. És amit a szegény tót nép házilag csak produkálni képes, azt ez az agitáció mind kiviszi külföldre, nagyjából Csehországba, értékesíti és állandó keresetet biztosít a népeknek.

Ezzel a gyakorlati agitációval szemben csak egy fegyvere lehet a magyaroknak: az a gyakorlati élet. Ellensúlyoznunk kell a külföldi emissziós munkáját azzal, hogy kiragadjuk a Felvidék népét és iparát kezeik közül s kezük becsületes munkájának itt az országban szerzünk piacot.

Nagyon egyszerű, de fontos a feladat, mely ebben a tekintetben reánk vár. Ha a felvidéki vármegyék és a F. M. K. E. vármegyei választmányai erős kézzel összefognak, házi ipari szövetségeket létesítenek, amelyek a Felvidék szegény népétől messze híres házi ipari termékeit átvesszik, reá megfelelő előlegeket adnak s a magyar piacon értékesítésükről gondoskodnak; szóval, ha a Felvidék házi iparát, mely méltán meg tudja állani a versenyen a külföld hasonló népies foglalkozásával; hazafias lelkesedéssel felkarolják, ismétőlők és előmozdítják, ha észreveszi a nép, hogy hazájának közhatóságai és társadalmi legalább is ugyanazokat az előnyöket biztosítják neki, melyeket a külföld, — az idegen igazítás sohasem fog alkalmas eszközre találni a felvidéki lakosságban s ott, ahol a megélhetés érdekében eddig talált is, el fogja vesztíteni visszahozatlanul.

Ugyanazért kérve-kérjük egyesületünknek a felvidéki vármegyékben működő tisztelt választmányait és a felvidéki vármegyék törvényhatósági bizottságait, hassanak oda, hogy a vezetésekre bízott vármegyék területén mindenütt szövetségeket létesítsenek a házi ipar felkarolására és értékesítésére. Népük házával fogja fogadni hazafias vállalkozásukat s a magyar állam iránt való rendheltelen hűséggel és ragaszkodással fogja meghálálni azt a gondoskodást, a melyet ma a külföldi érdekek szószólói olyan ügyesen tudnak kihasználni — a magyar állam rovására.

A tótok Liptóban.

Liptómezőben a múlt héten tartottak megyei közgyűlést, amelynek lefolyásáról a N. N. helybeli tót újság a maga fel fogásához mért elveinek megfelelő tudósítást közöl. Ennek az újságnak persze a legjobban tetszett Rakovszky István néppárti képviselőnek fellépése, amikor, illetve beszédéről a következőket írja, a mi s valószínűleg még sokaknak ámulására:

„Ekkor felállt Rakovszky István néppárti képviselő és az ő eleven mondanak mondott és, kiváló beszédet a megyei adminisztráció, a köremszörök, a hazafias sovínisták stb. ellen. Ha a mi pártunkbeli ember beszélt volna ily hangon, a főispán bizonyára rámondott volna és lehurrogtatta volna az egész ellenes társaság, Rakovszky életében volt; a jelenlevő néppárt és a mi pártunk is erős, hangos helyesléssel kísérte beszédjét. Az alispán úgyszólván daczára is erősen állítja, hogy abból semmi sem fog teljesedése menni s ha teljesednék, bár az a legeszekebb helyben is, a jövő közgyűlésig, készíti azt a zúld asztal mellett beosztatott kerni. Hogyha olyasmi történik, amit Burjan ur a rózsahegyi köremszörök szőlő, ki ott a törvény-szertő? Bizonyára nem a köremszörök, hanem az alispán. Rózsahegy (de Liptómező minden falujában) vasárnapont az egész megyei adminisztrációt köznevelésig tárgyaivá teszi az emberi vert szopó köremszörök. De ezért a köremszörök hazafi, sovínista, még Arpád sem volt küllön. Sőt a rózsahegy gyárosok is hazafiak, amikor a törvény ellenére. Ha éven átúli gyermekeket is munkába fogadnak. Hisz emberből van szó, aki nem tudja szüntelen hangoztatni: „én magyar hazafi vagyok” s nem tud hazafiasággal ünnélni, annak bizony meggyűlöli a baja, mindentől rugdoszák. Ez a szó: „hazafi” már elvesztette minden hitelt. Turózbány meg cellulosegyárat akarnak állítani, de hogy mivel az nem hazafias gyár, a főispán ellene dolgozik és a vállalkozóknak nem adják meg a törvényben meghatározott jogot, mert hogy a halaszkák rosszul éreznék magukat abban a vízben!

Végül a bizományi tag ur az ő teljes szónoki szemléltetésével támadt a mi nyomorúságos megyei közgyűlésünkre; mondotta, hogy gyárak ugyan épülnek, de azért a nép nemekül Amerikába. A megyei tisztviselői karnak nem szabad, hogy önző vagy

pártzéjei legyenek, de a nép javát hordja szívében s az lebegezen szem előtt. Rózsahegyben sem kérdezik, vajjon a polgárság kit óhajtana bírónak, de a hatalmas megyei Olympnak van saját jelöltje. Figyelmezteti e kikkel, hogy ezen emberrel Rózsahegy városának erkölcsi érzületét ne sértsé! (Ezen nagy vágásra az ott jelenlevő megyei bíró-jelölt nem is parizott, csak rendesen kérlette Rakovszky urat, hogy a többi községet is vegye hatalmas szívébe: mire ismét visszavágtá neki rövidesen Rakovszky: Wozu in die Ferne schweifen? . . .)

Megemlítette a gombósi körjegyzőnek ismert ügyét is, ahol a nép a megye jelöltjét nem akarja, a megye meg a nép jelöltjét nem akarja, mert hogy pánszláv! Az a bizonyos körjegyző annakelőtte Arvamegyében volt, annak alispánja pedig a legjobb bizonyítványt állította ki számára. Itt ismét azt kérdi az alispántól, de meg a főispántól, vajjon miként lehetséges az, hogy valaki Arvában jó hazafi és pár hét múlva Liptóban már veszedelmes pánszláv és lázító?!”

Azaz hogy mégsem álmélkodunk, mert hisz Rakovszky István urnak minapi famózus közbeiktálása után ez is megtörténhetett. Minden este érdekes látvány lehetett, a mint Rakovszky Istvánt a tót túlzók megtapsolták!

Am tegye, ha kedve tartja, a közvélemény ezen legújabb stíljú főlött is napirendre fog térni és őt még kevésbé fogja komolyan venni; de mi köze van neki a turózszenzártani cellulose-gyárhoz, a hatóságok, a főispán intézkedéseivel? Honnan veszi azt a jogot, hogy Turózszenyegye főispánjának intézkedéseit a lipóti tótok elött pánszláv és demagog ilyű türmedvényben kritizálja? Ismeri-e a cellulose-gyár igazát? Ha ismeri, hogyan helyeslehetni azt, hogy a nemzetiségi hazafiatlan tórekvés idegen pénzrel, idegen közgazdasági vállalatokkal támogatassanak? Ha pedig nem ismeri, miért bíraltja a hatósági intézkedést, amely törvényes és hazafias? Mert hiszen annak a cseh-tót részvénytársaságnak kellő időben tudtára adatot az illeték hatóság részéről, hogy csak a saját felelősségére folytathatja gyárának építést. Miért folytatta s fejezte be — engedély nélkül? Minden bizonytalan azon fültevéssel, azon reményben, hogy ezt az engedélyt a fát a complival majd kiero-szakolja valahogyan. Vagy nem furesa, nem bosszantó az eset politikai vonatkozásaitól eltekintve is? Jön egy esch társaság, ide telepít egy esomó tisztviselőt, munkást s vígan folytatja, befejezi az építkezést, felhalmozza a nyers faanyagot (most is hordják), a hatóság engedély nélkül, sőt annak ellenére. Hol, melyik országban történik meg ezt, még ha politikai tekintetben nem kifogásolható is az a társaság? Itt pedig nyílt tótok, hogy a Tátra-bark hozta be a escheket, ő tudja, hogy miért?

S ily ügynek a védelmére vállalkoztunk Rakovszky István a lipóti tótok elött, ezeknek helyeslése, zsviözása mellett!

De gustibus . . . .

S mégis, és mégis ezt a guszttust is megirigyelték dr. Kux és Meyer biz. tagok Rakovszky Istvántól és jobb ügyhöz méltó nemes hévvel kardoskodtak a tót túlzók mellett, akiknek nem tetszett a belügyminiszternek azon rendelete, amely a lipóti megyeházán folyó demonstratív pövedálást megtiltja és Pozsony megye felirata, amelyben sürgeti, hogy a magyarországi kereskedők és trafikuskok magyarul is tudjanak, Szerintük ez neu szükséges. De azért a lipóti magyar párt lesza-vazta — — — Rakovszky—Kux—Meyeréket is, ami jól van így.

A Rákóczy-ünnepet tót világitásban.

Azok a jámbor (?) tót atyafiak, akik a lelkes és tisztességes magyar embert és hazafit sovínistáknak, renegátoknak, hazafikoknak esufolták, amikor pedig apró kis nemzeti játékaikért törvény elé kerülnek, kidüllesztett mellett, emellett, ünnepies hangon önmagukat dicsérik jó hazafiaknak, most, a magyar haza Rákóczy-ünnepén, a magyar nemzet szabadság-ünnepén, a rossz, a daczos gyerekek példájára kuzebőa állanak s mint a Kossuth-ünnep, a milleniumi ünnep alkalmával, most is az ő saját használatukra összetakolt ad usum Delfini slavici össze-vissza preparált történetükre való hivatkozással demonstrálni igyekeznek a nemzet lelkedése, a nemzet ünneplése, a nemzet dicső multja ellen H. Rákóczy Ferencet, aki az ő szabadságúkért is harczolt és ette végtel a száműzetés keserő kenyérét, érdemeivel együtt kibébiteni igyekeznek.

„Ezt érdemlettem tőled, oh haza, bűjösösáim után? Eteletem, véremet, mindenemet éretted felszenteltem; feleségemet, gyermekimet, szerencsémét megvettettem. Nem törőm, nem szenvedem, magammal koporsómba viszem: mert te tudod Istenem, hogy igazsávit vagyok és privátumot nem kívánok. Ne szenvedj édes hazám rajtam ezt a gyalázatot!” Így fakadt ki — a fennmaradt ónodi országgyűlési napló szerint Rákóczy Ferenc

a turózi követ, Rakovszky Menyhiért azon gyűlösiú pánszarára, hogy „a bajokat némely előkelő főnemesi maguk hasznára szakmányolják ki”, meggyanusítván ezzel magát a fejedelmet, Rákóczyt és így fakadva ki most is, ha ezeknek a tót hazafiatlan írka-firkáját olvasná, hallaná, amiket róla lapjaik közölnek.

A „Nár. Nov.” szerint ez az egész Rákóczy-ünnepelés nem más, mint a bécsi udvar ellen folytatott demonstráció, mert azt a szellemet, azt a hatalmat, mely ellen Rákóczy harczolt, ma már csak a Halbsburg-dinastia képviseli Bécsben, majd pedig ékképpen folytatja:

„Hogyan lehetséges emlékeiből ünnepséget csinálni — amelynek hivatása a magyarságot feltüntetni — nem értjük. A régi Magyarország volt az még akkor, a midőn nem léteztek még nemzetiségi ellentétek, és mai napig mégis ezen eseményeknek emlékéit akarják kihasználni a magyar nemzeti intolerantiának a felolborsására. A Rákóczy-féle hadakozásokkal éppen erősödött az országunknak lakó külön-böző népfajok közötti barátság, testvériség. Az ország északi részén alkultinított és kulturális tekintetben a nyugati szlávokkal egyesített tótokhoz soha jobban nem férköztek a magyarok, mint épp ezen háborúk idejében. Az ezen korszakból megörözt tót népdalok (kivált a Kollár dalaiban) éppen azon szellemben szólnak a németekről, mint a magyar népdalok.

Saját éles hazánknban semmibe nem vesznek, bő pantallóba erővel öltöztetnek, erővel akarják kiűzni Magyarországból azaz: „az istentelen németek.”

A Rákóczy esaták szellemének itt Magyarországhban semmi közös vonása nem volt a megsejthetetlen, a polgárságot megrontásán dolgozó magyarság szellemével. Abban az időben Zrínyi (Zrinsky) Péter, lelkes horvát nemzetbarát és író, még főszerkűlése is mehetett bele a magyarság legjelösebb állásába. H. Rákóczy Ferenc, a midőn hadi szerencséje eserben hagyta és XIV. Lajos ígéréteiben már nem bízhatott; Nagy Péter orosz ezárnál kerestett segítséget. A Rákóczyak, miként azt már nevik gyöke is mutatja, olyan származásuk hogy a magyaroknak nincs jogukban őket a maguk számára, a maguk sovínista agitációjának cefájára konfiskálni. — Réthy László magyar író azt mondja (Etnographia 1891.), hogy a Rákóczyak egyik ága a esch István családnak, amely a XIV. század elött telepedett le Magyarországhban; és H. Ferenc, korunknak történelmileg legnagyobb alakja, e mellett még unokája volt Zrínyi Péternek.

Kizárólag magyar szellemben ünnepeit azon eseményeket, amelyek 1703-ban vették kezdetüket, egyenesen eltorzítása a történelemnek. A Rákóczy-jubileumnak volna még értelme, ha valamennyiünknek, akik kárpátoktól Adriáig lakunk — részvételével történnék és hazafini szempontból, mert azon korszakon alapszik, amidőn Magyarország jólétét nem abban keresték, hogy egyik nemzetet a többiek rovására hatalmassá tegyenek. Ilyformán nem véteknék tünetesnek Bécs s a dinastia ellen, a melynek képviselője pedig legnagyobb mértékű a magyaroknak. — Nekünk többieknek, akik itt szent-Isván koránájának területén lakunk, valamennyiünknek volna okunk e faj a tünetesekre, no de a magyar tünetesek: nonsens.”

Igy a „Národnie Noviny”. Azért, mivel — Kézai Simon szerint — a Rákóczyi türzsapjai, Bogát és Radván Csehországból szakadtak ide hazánkba, a magyaroknak ninesen joguk arra, hogy őt a maguk számára lefogalják. A kuzecok legnagyobb vezére, aki tündüklő tettekkel írta be nevét a magyar történelem könyvébe, nem a a magyaroké, hanem a escheké és a horvátoké. Mi mást felejtünk erre a boldog beszédre, mint azt, amit valaki egy oláhnak felelt, mikor ez Hunyady Jánost oláh származásúnak mondotta? Azt felelte neki, hogy amál nagyobb a Hunyady János dicsősége s vegyenek példát róla az oláhok.

És nem is a fajmagyarok szabadságáért küzdött — a Nár. Nov. szerint — Rákóczy Ferenc, hanem az ország összes népcéit, amelyek akkor még egyek voltak.

Ebben csak annyi igaz, hogy a tót nemzetiségi, amelynek mai vezetői nemzetnek mondják azt a szláv törzset, mint külön test akkoriban nem létezett, mint-hogy jogilag ma sem létezik. Ezen tót néptörszöbhl eredő nemesség mindenkoron magyar volt, alkotmányunk szerint más nem is lehetett, a tót jobbjátság pedig ennek a magyar nemességnek a hatalma alatt állott — tót nemzetiségről avagy nemzetről beszélni tehát — nonsens. Éppugy nem létezett — az erdélyi százsókat kivéve — külön német nemzetiség sem, de igenis létezett szerb és oláh nemzetiség (natio), s ezek bizony Rákóczy Ferenc idejében sem simulak valami nagyon a magyarhoz. Az oláhok részén ezt a később Hora és Klosska-féle lázadás is bizonyítja, amely a magyarok ellen fordult, mert hisz a nemesség magyar volt. Rákóczy Ferenc idejében pedig a horvátok és szerbek dunántúli pusztításai és kegyetlenkedései azt bizonyítják, hogy a kuzecok hada nemcsak magyarérezelmű volt, hanem tulnyomóan fajmagyarokból állott, akikhez amazok — a horvátok és szerbek — nem esatlakoztak, noha ez a had az ő szabadságúkért is küzdött. És bizonyítja ezt Rákóczy-nak 1703. aug. 9-én a szerbekhez intézett

kiáltványa is, amely eképpen szól: „Tudván azt hogy ezen mindenkor fegyverhez szokott nézet is országunk nem kevés lúját-hosszját szenvedte azért, hogy ő is országunk régi diés-fédes szabadságában részessillensen, akaránk tudtára adnunk, hogy halogatás nélkül fogjon fegyvert, kötelessé édes hazánk szolgálatjára magát; megígérjük igaz magyarságunkra, hogy oly szabadságban lesznek, hogy senki semmi adót nem adnak, valamint más hajdúvárosok, oly szabadsággal fognak élni. Ellenben, ha édes magyar hazánk, egyszersmind maga szabadsága mellett is fel nem ül, sőt inkább ellenünk fegyvert fog, minden könyörületeséggel nélkül vágjuk és Isten boldogítván fegyverünk, egészen kigyűzerezzük a magyar hazából.“ A szerbök viselkedése a történelemben olvasható, valamint az is, hogy a Rákóczy Ferenc szabadsághereza a *magyarság* hereza volt s így Rákóczynek az ünneplése első sorban a magyarságnak joga és kötelessége, bár hiszen úgy illenek, hogy diés emléket az egész nemzet tisztelje és őrizze.

Vitéz Beresényi pedig, mikor Rákóczy Ferenc a fentebbi szavai után még ezeket mondá: „E szerint nem marad egyéb teendőm, mint kezeibe letenni azt a méltóságot, melylyel a szécsényi gyűlésen ruháztak fel a rendek és visszavonulni erdélyi fejedelemségembe“, s a könyvekre fakadt rendek mély megilletődése mellett a gyűlésből távozni akart, eképpen szólott: „Hogyan, szövetséges rendek, a hálátlanságnak ily bűnébe eshetnétek a ti szabadsítók iránt, hogy inkább távozni engedtetek őt körötököl, mintsem igazságot szolgáltatnotok neki rágalomról ellen? Nem, nem, hogy sem ez történjék, haljank meg inkább e gazok.“ Ezeket mondván, kirántá kardját — — — a többi szintén a történelemben olvasható, abban, amely nem préparátotól külön ad usum Delfini slavici.

HIREINK.

Az Obrenovics-dinasztia pusztulása. Az Obrenovics család megdőbőnő tragédiája, Sándor szerb királynak, Drága királynénak és hozátartozóiknak meggyilkolásáról napilapjaink bőségeen megemlékeztek. A megrendítő hír Tuócszentmártonban esőtörtökön a délutáni órákban terjedt el. Bár a közvélemény több tekintetben megoszlott, abban mégis megegyeztek, hogy a humanizmus korszakában a XX-ik században — még ha a nép akarata teljesedett is — barbarizmus volt az, a melylyel terveiket megvalósították. Igaz részvételt fordulunk az ifjú áldozat felé. Aldatlan volt gyermekkora, szerencsétlen volt családi élete, szörnyű volt halála. . . .

Közigazgatási bizottsági ülés. Turóczvármegye közigazgatási bizottsága tegnapi tartotta meg ülését, a melyről térszűke miatt csak következő számunkban emlékezhettünk meg.

Művészestély Stubnyafürdő. Közeli számunkban tudattuk nemrég, hogy a „Turóczy Jóköny Nőegylet“ javára, annak fennléti lelkületi emléke, Justh Ferencné szűre. Bathyány Mária grófnő, az idei fűrdői évad tartama alatt több hangversenynyel. színelőadással, élőképek bemutatásával stb. egybekötött estélyt óhajt rendezni, megveí fűrdőnk föllendítése és a magyar társadalmi osztály többszöri összejövetelének megteremtése céljából. A nemeslelki grófnő, aki a nőegylet körül rövid idei szereplésével már is hervadhatalan érdemeket szerzett annak felvirágoztatásában, azon van, hogy az estélyek a legszelebb alapon, művészi színvonalon legyenek megtartva s a rendezéséggel párhuzamban buzgólkodik a sikerért. Az első összejövetel *f. hó 27-én szombaton* lesz megtartva, mely alkalommal egy nagybölcsésű *„művészestély“* fogja megnyitni a hangversenyesorozatát. A művészestélyen a következők jelentek meg résztvételükkel: Havas Mariska, Zadubán Gyuláné zongoraművésznök, Wallner Heléne porosz operanékesnök, Wallner Melánie hedegiművésznök, Thaiss Lajos, Zadubán Gyula, Izák János zeneművészek és Herezgh Jónó a jónövi fiatal poéta. A kiváló műsor összejáratása méltó bizonyítéka annak, hogy a rendezéség egy magas színvonalú estély élvezését akarja megszerezni a közönség részére. Az első összejövetel iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik, amit, különösen az is bizonyít, hogy a körmenzbányai testületileg és nagyob számban fogtak résztvenni az estélyen. Reméljük, hogy a magyar társadalmi osztály szótlanul pártfogásába veszi a távolbóli hozzánk jövö művészek fáradozását és minden tagja beáll abba a glóriába, amely a játékony ezél és különösen a „magyarság“ érdekét viseli szíven. Az estély részletes műsorát jövö számunkban fogjuk közölni olvasóinkkal.

Ráth Péter diszpolgársága. Annak idején mi is hírtül adtuk, hogy Igló város Ráth Péter kir. udvari tanácsost, a Kassa-erdőbégi vasut vezérigazgatóját, a város körül szerzett érdemeiért diszpolgárrá választotta. Az erről szólt díszesen kiállított oklevelet most vasárnap nyújtotta át egy küldöttség Polgens polgármester vezetése alatt Ráth vezérigazgatónak virággyűző nyaralójában. Az átadás után a küldöttséget gazdagon megvendégelte a kinttettett.

Báró Révay Gyula orsz. képviselő, aki, mint a minap megírtuk, hazamosabb idő óta betegeskedik, a Bécs melletti Kaltenleutenben utazott, hogy magát az ottani Winternitz-éle sanatóriumban gyógytassza.

Bucsnó. Silberstein Ede mosóczi izraelita tanító hasznos és mindig sikeres munkásság után nyugalmiba vonulván, Vlascics Gyula közt. m. kir. miniszter nevezették hazafias buzgalmaért és kitartó munkásságáért elismerését és köszönetét nyilvánította. Folyó hó 16-án délelőt 11 órákor pedig az iskolafentartó bücsűzik el régi, jó tanítójától, aki csendben és szerényen, de mindig lelkesen teljesítette szép hivatását. Aznap délen Silberstein Ede tiszteletére közéletben is lesz.

Pánszázvázus egy gymnasumban. A rózsahegy-i róm. kath. gymnasumban állítólag előfordult pánszázvázus mozgalmakról mi is megemlékeztünk. Most erre vonatkozólag két ezafolat is felszök előttünk, a melyeket közzétek közölünk: „Tökintetes Szerkesztő Úr! A cikkek szerzőjével, kinek megbüntetését végett a büntető sajtóelárat folyamata fogom tenni, nem foglalkozom, őt egyszertsen aljas rágalomzónak jelentem ki s ugyanannak minősítem a ezik szalmazóját is. Addig is, amíg a sajtóper folyamán a közlemény teljes valótlansága kiderül, a viszonyokkal kevésbé ismerősök tájékoztatására kijelentem, hogy — nem magyar hangzása nevem daczára, — teljes meggyőződésből és szívem sugallatát követve, hű fia vagyok a magyar hazának, soha olyasmit nem tettem, ami a legundokabb bűn, t. i. a hazárutás bűnének gyantját is magában rejlhetné. Soha semmiféle tót nemzetiségi egyesületnek tagja vagy pártolója nem voltam, sőt ellenkezőleg, sok társadalmi kellemetlenségben volt részem erőn sovén nemzeti magaviselés miatt, — s így ki van zárva annak a lehetőségé is, hogy én bármiféle szellemi közösségben állhassak a pánszázvázusokkal. Kijelentem végül, hogy e cikkekben megnevezett egyéneket sem ismerem személyesen. Amint a kérdéses cikkek fővárosi lapokban megjelent, stgrönyileg küldtem be a ezafolatot, a melyet azonban vagy nem közöltek, vagy annak csak kivonatos és nem egészen megfelelő tartalmát adták, épp ezért kérem, sziveskedjék jelen ezafolatomban b. lapja legközelebbi számában teljes részjelenében közzétenni. Szíveséggel előre megköszönve, vagyok hazafias üdvözlettel Dr. Stefek Sándor ügyvéd. A „Felv. Híradó“ Tek. Szerkesztőségének. Turóczszármtonban. Intézetünkről több budapesti lapban s becses lapjokban is „Pánszázvázus a középiskolákban“ cím alatt a Politikai Értesítő nyomán megjelent közlemény tendenciózus kohlománya. A tanári testület még május 30-án táviratban ezafolatot küldött a fenti budapesti könyvomatossapnak, amely azonban azt a mai napig sem közölte. Teljes tisztelettel Rózsahegyen, 1903. június 5-én. Pálmai Miklós, igazgató.

Gazdasági egyesület. A turóczmegyei gazdasági egyesület f. évi június hó 24-én délután 2 órákor Turóczszentmártonban a vármegyeházának nagytermében tartja meg közgyűlést, amelyet *Beniczky Kálmán* alispán, mint az egyesületnek alelnöke hívott egybe. Kivánatos, hogy a gazdasági egyesület ismét fűlvege az aktív munkát, amelyre ha valahol, úgy nálunk a magunk mostoha gazdasági viszonyainak mellett nagy szükség van.

Vármegyeli közgyűlés. Turóczvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 15-én, hétfőn délelőt 10 órákor rendes közgyűlést tart.

Új elnök. A polgári iskolai tanárok Tátravidéki körének elnöke, *Rátsányi József* fűlvöz kereskedelmi isk. igazgató, a kőr területéről eltávózván, helyére *Reuthy Vladimir* tszármatóni állami polgári iskolai tanár választott meg elnöké a Iglón megtartott közgyűlés alkalmával.

Ludove Noviny metamorfózisai. Az a lap, amely Dr. Hodza Milos szerkesztésében újtól kezdve háromszor jelent meg hetenként, most megint csak egyszer jelenik meg. Kérdője a rózsahegy-i Salva-féle nyomda, szerkesztője Bielek Antal. Dr. Hodza M. végkép megvált a laptól, amely aligha nem egy végső krízishez közeledik: a megszűnéshez. Amit már rég megérdemelt.

A Robert. Ratszlavik ruttkai főműhelyi művezető a főműhelyben flóbertpuskával bárvala, ez véletlenül esült s egy ott napszámoknál foglaltoskodó lipőcei embert a lábán megsebesített. — Politzser polg. iskola tanuló meg flóbertpuskával sebesítette meg Ondrejko-

vies helybeli cipészemester kis fiát, aki az elemi iskolát látogatta. Ez alkalommal rá kell utalnunk arra a vétekes kőnyelműsége, amelylyel némely szűlők kis fiaiknak a flóbertpuskával való játszást megengedik. A legártatlanabb fegyver sem való gyerek kezébe s ha már azt kívánják, hogy a fiuk lóni tanuljanak — ami magában véve helyes dolog — úgy csak flólyzelet mellett történjék az. Főtleltenéklitendő azonban, hogy ez a lővés-kőnyelműség mindentelké apró és hasznos éneklőmadaraink essenek áldozatul, mert ez brutalitás s a lélek eldurvítása.

Huszónéves jubileum. Trsztona város hazafias szemléttel tüzöltö egyesületé fennállásának és zászlószentelésének 25 éves jubileumát f. hó 21-én fogja megünnepelni. Délelőt ünnepélyes istentisztelet lesz, délután pedig a „Haljaskova“nevű erdőben nyári mulatság.

Ökvtelentekődők. Liptószentmiklósról írják lapunknak: A liptószentmiklósi állami iskola igazgatóssága június 8-án korona-ünnepélyt rendezett — szép műsorral. A közönséget magyar szűvögű falragaszokónk hívta meg az iskola igazgatóssága. A mi semmiképpen sem tetszet Liptószentmiklós „hazafias“ tőjainak. Ők is rendeztek, egy mulatsógot, de a meghívókat postán kézbesíteték. Látván azonban a magyar falragaszokat, az ő meghívójukat azok fölő ragasztották. Mert Liptószentmiklósban, mely a magyar földrajzok szerint Magyarországon van, nem szabad magyar betűt látni, még falragaszokon sem. Megírtuk pedig ezt az értelet ökvtelentekődést, mert tudjuk, hogy kis patakokból lesznek a nagy folyók.

Műlovarda van városunkban néhány nap óta. A vasutállomásnál szemben tartja — a körülményekhez képest — elég jó előadásait, teljesen megérdemelt anyagi sikerrel.

Rákóczy-ünnep Kőrmőözbanány. A Kőrmőözbanányi Magyar Egyesület, f. évi június 14-én vasárnap délután 4 órákor a főreáliskola dísztermében Rákóczy ünnepet rendez, melyre a nagyközönséget tisztelettel meghívja az egyesület választásnyája. Az ünnep rendje: Hymnus. Énekek a Daloskőr. Ünnepi beszéd. Mondja Putnoki Pál ur. Rákóczy indulója. Előadja az ifjúsági Zenekőr. Rákóczy sirja. Költömeny, írta Szabolcsa Mihály. Szavalja: Jeszenszky József ur. Magyar dalok. Előadja az ifjúsági Zenekőr. Rákóczy. Költömeny, írta Petőfi Sándor. Szavalja Stern Miksa. Magyar dalok. Énekek a Daloskőr.

Villámcsapás. Nagy rémtüetet okozott egy bucsujáró társaságnak Privigyé közelében egy villámcsapás, mely a bucsujáróktól mintegy 10 lépésnyire csapott le. Ez a csapás a távirószlopot érte, a hullát is teljesen tönkre tetta és még más 10 távirószlopot is kitértőzt. Különbben a bucsusoknak a rémtüeten meg néhány ájúláson kívül más bajuk nem esett.

Szegény ember baja. Lialof Mihály briesztyai lakosnak nincsen szolgálja és így maga vigyázott guzsba kötött két lovára. De lát más dolga is akadt és lovait magukra hagyta abban a biztos tudásban, hogy azok guzsba kötve messzire úgy sem mehetnek. Valaki azonban észrevette a kedvező alkalmat és a lovakat elhajította. Szegény ember, már négy napja hasztalan keresi lovait.

Juniáliskok. Hétfőn a helybeli áll. el. iskola tartotta meg tavaszi mulatságát a „Prater“-ben, amelynek gyönyörű idő kedvezett. Az apróságok szűlői, sok tót nyelvi is, nagy számban rándultak ki s így kedv uralkodott mindvégig, mikor a lampiónos menet hazafelé indult. Kár, hogy efféle kirándulások és mulatságok rendezésére jobb helyünk nincsen. Az a „Prater“-nek esűfölt szűlvácsok a maga rozoga padjaival és asztalaival, kitértatlan sűrűvel, ahová csak miazmás pocsolják között, nyaktörő üsvényeken lehetett ezáltal eljutni, mindennek mondatból, éppen csak kiesnek, kedvesnek nem. Falu vagyunk . . . — A helybeli önkéntes tüzöltőegylet ma tartja meg szokásos tavaszi mulatságát a „Sztrány“-ban. Kívánjuk, hogy Jupiter Pluvius ne kontárködjék mesterégtükbe.

Kirándulás. A szolnai reálgymnasium ifjúsága az igazgató s egy tanár vezetése mellett hétfőn kirándult Szreznóra s ottan gyalog folytatták utjukat Ruttkára, ahol a nevezetességeket megtekintették. — A ruttkai főműhelyi tanoneziskola tanuló visszaérkeztek tanulmányújról.

Telefon Liptón. Liptóvármegye törvényhatósági közgyűlése elintáztotta, hogy a vármegye közönségi telefonhálózzattal köti össze. Ebben a tárgyban a kereskedelmi miniszterhez felterjesztést intéztek.

A felső-turokei áll. népiskolában az évzáró vizsgákat f. hó 10. napján *Izsotta* Ferenc, főreálisk. tanár vezetése alatt tartották meg. Élvezet volt nézni a gyermekek örömet, midőn a vizsga után a tanító által összegyűjtött 28 koronát a magyar nyelvben előrehaladott gyermekek közt és ezen felül valamennyi gyermek

közt a nap emlékére nagyobb mennyiségű ezüstkorták kiosztották. A jobb tanulóknak jutalmazására adakoztak: 1. Glesinger ezé helyett Stammberger Mór, gőzfűrészi gondnok úr 10 kor., 2. az isk. gondnokság 10 kor., 3. Répási Imre úr 2 kor., 4. Móci Antal úr 1 kor., 5. Hereli Ferenc úr 1 kor., 6. Steiner Adolf úr 1 kor., 7. Granátér Erzsébet kisasszony 1 kor., 8. Psozka Ferenc úr 2 kor. Összesen 28 kor.

— **Isten óvd meg királyunkat!** A belgrádi rémhírt nyomon egy másik követte: Királyunk ellen merényletet követtek el Bécsben. Valami Bernstein Jakab nevű ember, akinek a belgrádi tömeges gyilkosság zavartarta meg az agyát, merényletet követett el királyunk ellen, melyet azonban — hála a Gondviselőnek — a kíséret még idejében megfúvott. Királyunknak nem esett bántódása s mi fohászt küldünk a magyarok Istenéhez: Isten óvd meg királyunkat!

Felelős szerkesztő: **Berecz Gyula.**
Főmunkatárs: **Hánn János.**

1245. sz. **Arlejtési hirdetmény.**

Vallás- és közokt. m. kir. Minister Úr f. é. 21.932. sz. magas rendeletével a stubnyafürdő állami elemi isk. épületén k felépítése alkalmával foganatosítandó munkálatok költségeire 16.819 k. 96 f. méltóztatott engedélyezni.

Ezen építkezési munkálat foganatosítására az árlejtés **folyó é. június hó 26-án** délelőtt 10 órakor hivatalban fog megtartani.

A zárt ajánlatok a megfelelő 10%-nyi bánatpénzzel folyó évi június hó 26-ig délelőtt 10 óráig nálam benyújtandók.

Később érkező ajánlatok nem fogadtnak el. A műszaki műveletek hivatalban naponta 10—12 óra között megtekinthetők.

Turóc-Szent-Márton, 1903. évi június hó 13-án.

Turóczvármegye kir. tanfelügyelősége:

Berecz Gyula,
kir. tanfelügyelő.

Az üzlethelyiség megnagyobbítása következtében történő építkezések miatt a felhalmozott áruk, ugymint: papír, író- és rajszerek, kinaezüst-árak, sétatobok, úgyszintén mindenféle levélpapírok és szízes kazetták **jutányos áron eladatnak MOSKÓCZI .. FERENCZNÉ kereskedésében ..**
Turóczszenmárton.

1151 sz.

Arlejtési hirdetmény.

Vallás- és közokt. m. kir. Minister Úr f. é. 21.747. sz. magas rendeletével az alsótureseki állami elemi isk. épületének kiépítése alkalmával foganatosítandó munkálatok költségeire 5472 kor. 71 fillert méltóztatott engedélyezni.

Ezen építkezési munkálat foganatosítására az árlejtés **folyó é. június hó 15-én** délelőtt 10 órakor hivatalban fog megtartani.

A zárt ajánlatok a megfelelő 10%-nyi bánatpénzzel folyó évi június hó 15-ig délelőtt 10 óráig nálam benyújtandók.

Később érkező ajánlatok nem fogadtnak el. A műszaki műveletek hivatalban naponta 10—12 óra között megtekinthetők.

Turóc-Szent-Márton, 1902. évi május hó 31-én.

Turóczvármegye kir. Tanfelügyelősége:

Berecz Gyula,
kir. tanfelügyelő.

Birtokbérbeadási hirdetmény.

Alulírott megrendült egészségem miatt bérbeadom — esetleg szabadkézből örök áron el is adom — **Szlován, illetve Znióvárálja községekben** (Turócz m.) tekvő gazdasági birtokaimat. Ezen birtokok állanak:

1. **Szlovánban:** Egy 7 szobás jókarban lévő házból, szeszgyárból, 3 szeszraktárból, istállókból, esürökből s más egyéb hozzátartozó és szükséges gazdasági melléképületekből. Tartozik pedig ezen birtokhoz 80 magyarhold szántóföld, 10 hold rét: az urbéri közös erdőből kijáró fölletmény s legeltetési jog stb.

2. **Znióvárálján:** egy ház, istálló, esür. 360 magyarhold szántóföld, 50 hold rét és irtványrét, legeltetési jog stb. Van ott egy különálló száraz magtár, körülbelül 1000 métermázsza gabonára.

Ezen birtokokat bérbevenni, avagy megvenni szándékozóknak részletesebb fölvilágosítással készséggel szolgál az alulírott.

Kelt Szlovánban (u. p. Znióvárálja) 1903. június hó 10-én

Matuskovich Mihály.

Ércz és fakoporsó sirkoszoru

s minden egyéb temetkezési szikk

jutányos áron beszerezhető

BINDFELD ÁRMIN

divatruházában Turócz-Szent-Márton.

Legolcsóbb árak mellett szállít
Fischer Lajos T.-Szt.-Márton:
Valódi tüzmentes aszfalt fedélemezeket, Portland-Cémentet, vasgerendákat és meszet.

leg finomabb a világ Arjegyzék díjmentesen Premierwerke Eger, Csehország

Szt. Anna

Fenti készítmények mind tiszta malátából készülnek, élvezetük kellemes és hatásban felülmúlhatnak minden ilyenemű gyártmányt. Kapható eskis eredeti csomagolásban Turócz-Szt.-Mártonban:

F a b r y J ó z s e f czégnél.

Feltűnő jutányos árak!

Még csak e hónapban!

Életnagyságu kéreárajok vagy nagyítások passo-partoutal . . . 10 korona
Életnagyságu passzfestmény passo-partoutal . . . . . 16 korona
Életnagyságu olajfestmény . . . . . 24 korona

Photo-Email képek is mindenféle steinerein kaphatók.

STEINER LAJOS
TURÓCZSZENTMÁRTON.

Jó munkáért mindenkor szavatosságot vállalok!

Thierry A.

gyógyyszerész **BALZSAMA** a legjobb diatikus házigyógyyszer emésztési zavarok, gyengeség, rosszallét, gyomorégés, felhúvadás, köhögés, görcs ellen, nyálkaidó, tisztító hatású. 12 klesi vagy 6 ketrös palaez bérmentve ládával együtt 4— korona. Gyógyszertár a vendégházhoz. Thierry A. Pragrad, Rohtsch saványforrás mellett. Valódi csak az oldalt álló apacavédjeggyel. Nagyon ajánlatl ezon szert utazásnál magviall vinni.

Thierry-féle valódi Centifolien kenőcs

a legérősebb hűtökénés, teljes tisztítás által fájladomelkül, gyors gyógyuló hatású van, által t puhítás által minden bejutott idegen testet, Turistákna, kerékpárosoknak és lovasoknak nélkülözhetetlen. Postán bérmentve 2 tegely 3.50 K. Gyógyszertár a vendégházhoz. Thierry A. Pragrad, Rohtsch saványforrás mellett.

Óvakodjunk a hamisításoktól! Valódi csak minden tégelybe bejelölt védjeggyel.

Nagyon ajánlatl ezon szert utazásnál magviall vinni. Kőzponti kaktár Török J. gyógyszerárában Budapest, Mittelbach S. gyógyszerárában Zágrábban — és Brady C. gyógyszerárában Bécsben.

Mindenkinek ajánlható

a most 40. kiadást ért Dr. Müller orvosi tanácsos műve a

bántott ideg- és sexual-rendszerrel

valamint annak alapos gyógyításáról.

1 korona 20 fillér beklübsé ellenében portmentesen küldi

Curf Röber, Braunschweig.

malátaliskör

malátakeserű

malátacakes

a legjobb és legerősebb malátából készült, kellemes ízű és zamatú

kiváló gyomororósító, tisztítanak és vadászoknak kedvező és nélkülözhetetlen itala. Kitűnő ráp- és teasítvány, csodáradó tanárok és orvosok ajánlják.

Fenti készítmények mind tiszta malátából készülnek, kívünné minőségük, élvezetük kellemes és hatásban felülmúlhatnak minden ilyenemű gyártmányt.

Kapható eskis eredeti csomagolásban Turócz-Szt.-Mártonban:

F a b r y J ó z s e f czégnél.

URANOS - KÉK

RUHA-MOSÁSHOZ
a legjobb kékítőszer.

Törvényesen védve. — Mosóintézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékítő.

Olcso és felülmúlhatlan! his úzer 24 fillér, tisztán mosáshoz elegendő. — 1 nagy üveg 1.50 kor., 1 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt. Utánzóktól óvakodjunk!

Kizárólagos gyártói

HOCHSINGER TESTVEREK VEGYÉSZETI GYÁRA

BUDAPEST
VI., Rózsa-utca 85